

САМОКОВСКА КОМУНА

Вестникът е основан на 8. IX. 1910 г.
Брой 29 (1605)
Цена 5 стотинки
САМОКОВ, 1 август 1981 год.

ОРГАН НА ОБЩИНСКИЯ КОМИТЕТ НА БКП И ОБЩИНСКИЯ НАРОДЕН СЪВЕТ

Плакат
Христофор
ПЕЧЕВ

Закален боеви отряд на Благоевско- Димитровската партия

Стоян КАРАДЖОВ,
председателя на Централната
контролно-ревизионна комисия
на БКП

Горд и възрожден, революционен Самоков заедно с цяла трудова България възторжено и със славни дела отбелязва деведесетия рожден ден на героичната Българска комунистическа партия.

Родна се за исторически подвиг на легендарния старопланински връх Бузлуджа, авангардът на българските работници, селяни и на целия трудов народ се превърна в ярко възлъщено на най-прогресивните добродетели на времето. В борческата история на партията се сливат в едно българският народностен революционен гений с международния класов пролетарски боеви дух, достигнал своя връх в най-великото учение на всички епохи — марксизма-ленинизма.

Безпределната вяност към марксистко-ленинското учение и към пролетарския интернационализъм, непримиримостта към всякакви отклонения от него, голямото умение да се окопава в масите и да ги води на шури за тържеството на комунистическите идеи — това са признати високи ценности, които нареждат Благоевско-Димитровската партия в челните редици на всеветското революционно движение.

Самоковската партийна организация със законна гордост отбелязва извървяния труден, но славен път на родната комунистическа партия. И в дните на революционен подем в борбата срещу капиталистическата експлоатация и кървавия фашистки терор, и в дните на строителния устрем за изграждане на новото общество самоковските комунисти са били на няги едни от най-закалените боеви отряди на Българската комунистическа партия.

Нарастващата капиталистическа експлоатация и гнет през деведесетте години на миналия век и неутолимата социалистическа пропаганда на създадена та от Димитър Благоев марксистка партия — това са двете начала, които изанхаха на живот и поддържаха висок тонус на политическия пулс на самоковската партийна организация.

Нейното начало се слива с началото на марксистката пар-

На страница 2

Онова време бе време, когато човек трябва да има дълбока вяра в научността на социализма, за да не се поколебае нито една минута, че е близък денят, когато работническата класа... ще бъде организирана в една обществена сила под червеното знаме на социалдемократическата партия.

Димитър БЛАГОЕВ

Нашата партия израсна и се разви в една първокласна политическа партия, която е решаваща и ръководна движеща сила в строителството на новия живот в нашата страна по пътя на народната демокрация и социализма.

Георги ДИМИТРОВ

Никога през тези тринадесет века българският народ не е имал такъв гениален мислител, такъв вдъхновен поет, учен, организатор и вожд, какъвто е нашата родна Българска комунистическа партия.

Тодор ЖИВКОВ

септември - май!

печелеше все нови и нови позиции. Под ръководството на Борис Хаджисотиров и с близката помощ на Михаил Дашин и Георги Зуйбаров, в Самоков бе изградена такава бойка и дисциплинирана партийна организация, с която цялата партия действително се гордеше. През 1899 г. те бяха десетина презрени и преследвани и само едно десетилетие беше нужно, за да заявят в 1910 година: „... Тогава една шепя хора, днес сме народа! Тогава по частните къщи, днес в клубовете, господари на общината и училищното настоятелство. Наш вестник „Самоковска комуна“ разпространява спасителното слово на социализма“.

Това слово — зов за борба, пламък сред учащите в марксовския кръжок, ръководен от Георги Димитров, в речите на Димитър Благоев, Георги Кирков, Георги Димитров и Васил Коларов пред самоковския пролетариат.

От 1903 до 1910 год. в Самоков се провеждаха 15 стачки. В тях растяха хората, растеше вярата, че бъдещето на класата е в пътя, който сочи Дудото. Самоков даде на Балканите Първата комуна, която опроверга с делата си кръсанията на буржоазията, че „голтащите“ не могат да управляват. Няма по-висока оценка за самоковската партийна организация от оценката, дадена от партията чрез Георги Димитров на многолюден митинг на 12. IX. 1910 г. в Самоков: „Щастлив се считам да поднеса на доблестните самоковски работници най-искрените поздравления от името на партията и съзнателно организирани работници от цяла България. Самоков се яви първият социалистически град в България и целия Балкански полуостров, където работниците са се съзнавали, сълотили, почувствували силата си и са влезли в общината, за да защитят интересите си. Очите на всички работници в цяла България са отправени тук, дето се води борба и на всички радостно тупят сърцата“.

Над общинския дом се издига червеното знаме. Изборната победа сякаш не предизвиква гъева на властта толкова, колкото дързостта да се издигне червено знаме над общинския дом. Знамето, което разрушаваше „режа“ в царството, се превърна в кошмар за дворяна — то бе свалено по насилствен начин. „Работнически вестник“ пише: „Една червена седмица не само за самоковския, но и за целия класосъзнат пролетариат. Така червена седмица, извоювана с такава енергия и преданост от самоковските другари, отстоявана с

толкова саможертвеност и преданост, ще остане историческа в освободителното движение на българския пролетариат“.

Първата самоковска комуна е най-тежката присъда за класовия враг. Свалена, но не победена, горда и величава, тя роди Втората и Третата комуни, роди славните септемврици.

Партията и народът изжестено и твърдо преживяха вълчатите нощи на 1923, 1924, 1925, 1927 година. Врагът по най-жесток начин избягна най-видните партийни функционери. Крива вада стана свидетел на безсмъртието на Борис Хаджисотиров, Коста Петрунов, Петър Говедев, Никола Бичаков, Веселин Малчев, Михаил Конев и др.

Дългогодишният секретар на партийната организация Михаил Дашин бе разстрелян на главната улица в Самоков, кметът на Първата комуна Георги Зуйбаров бе удушен от палачите. Бедният град таеше голямата мъка и се готвеше за нова, решителна борба с врага. До жертвите от септември 1923 година тръгна отрядът на съпротивата. „Много са кандидатите за партизански отряд, но с първата група тръгваме аз, Любчо Баръмов, Живка Гуцалска и Радой Николов“ — съобщава секретарят на партийната организация Асен Терзийски. Те посеха най-трудния път към оня славен ден — Девети и за мнозина това беше път към безсмъртието. Свободата получихме твърде скъпо. За цел да доха живота си Владо Георгиев, Христо Ников, Любчо Баръмов, Асен Терзийски, Алексан Мишев и много други партийни и младежки функционери.

В деня на славния юбилей на родната Българска комунистическа партия с дълбока признателност и почит се връщаме в годините на борбата. Времето е безсилно да заличи спомена за саможертвата в името на човешкото щастие, поела пътя си от Бузлуджа до наши дни.

Пред нас са двете Българии. Едната — окървавена, потънала в мъка с къс корав черен хляб, с грохнали окъсани войници. Другата — тя няма рав на по своята вечна априлска пролет, светнали домове и слънчев хора, тръгнаха уверено към комунизма. За втората България — на партията поклон и вечна вяност и поддръжка!

Комунарите са изсякълде, където има нужда от тяхната помощ, от тяхната отзивчивост. Ето ги и на трудов ден по време на Третата комуна (1922 — 1923 г.).

Сред делегатите на Десетия конгрес на партията — 1903 г., е и основателят и ръководителят на самоковската партийна организация Борис Хаджисотиров. Той и цялата организация застанат твърдо на страната на тесните социалисти.

Летопис на битки и победи 1892 - 1944 г.

- 5. VI. 1892 г. — изключени от Духовната семинария в Самоков 5 ученика, образували социалистическо дружество.
- 15. V. 1897 г. — образувана в Самоков просветна социалдемократическа група от 12 работници и 7 трудови интеллигенти.
- 5. XI. 1899 г. — основана под ръководството на Борис Хаджисотиров самоковската партийна организация.
- 1899 г. — образувана към организацията на БРСДП в Самоков театрална група „Рилски звезди“ — първата пътуваща театрална група в България.
- 1. V. 1900 г. — първата първомайска манифестация в Самоков.
- 17. XII. 1900 г. — открит първия партиен клуб.
- 27. X. 1901 г. — на събрание Борис Хаджисотиров отчетна дейността си като общински съветник.
- 1902 г. — създаден младежки марксовски кръжок с ръководител Георги Димитров.
- 1903 г. — самоковската партийна организация след разцеплението на БРСДП преминава изцяло на страната на революционния марксизъм начело с Димитър Благоев.
- 27. X. 1903 г. — първата стачка — на шивашки работници, ръководена от партийната организация.
- 8. I. 1906 г. — събрание в защита на руската революция от 1905 г.
- 27. X. 1909 г. — стачка на обущарските работници, продължила 4 месеца и завършила с успех.
- 1909 г. — стачка на работниците от Кибритената фабрика в Костенец, ръководена от самоковската партийна организация.
- 18. VI. 1910 г. — образувана първата в България и на Балканите Самоковска комуна.
- 1. IX. 1910 г. — първата сесия на Комуната, за кмет е избран Георги Зуйбаров.
- 8. IX. 1910 г. — излиза първият брой на вестник „Самоковска комуна“ с редактор Михаил Дашин.
- 12. IX. 1910 г. — на протестен митинг в Самоков пламенна реж от името на ЦК на БРСДП (т. с.) в защита на Комуната произнася Георги Димитров.
- 20. IX. 1910 г. — издигнато червено знаме над сградата на Комуната в Самоков.
- 22. IX. 1910 г. — Димитър Благоев говори на събрание в Самоков и придружен от комунари посещава Чамкория (Боросен).
- 27. XII. 1910 г. — организиран референдум от Комуната за сключване на заем.
- 2. XI. 1911 г. — образувана група на БРСДП (т. с.) в с. Рельово.
- 1913 г. — Борис Хаджисотиров избран за народен представител.
- 16. VII. 1914 г. — Борис Хаджисотиров говори на митинг против войната.
- 25. II. 1918 г. — бунт на самоковските жени против войната, скъпотията и глада.
- 14. I. 1919 г. — основана група на БРСДП (т. с.) в с. Радуй.
- 7. XII. 1919 г. — спечелени общинските избори в Радуй от организацията на БКП и дружбата на БЗНС. Установена Радуйската комуна.

- Вестниците през 1937 год. подробно съобщават за арестуването на Асен Терзийски, Радой Пуканчаров, Захари Несторов, Георги Малчев и др.
- 7. XII. 1919 г. — образувана Втората самоковска комуна с кмет Михаил Дашин.
- 1919 г. — основано младежкото спортно дружество „Спартак“.
- 25. IV. 1920 г. — партийна конференция в Радуй на групите на БКП от Самоковска околия.
- 17. VI. 1920 г. — първата едnodневна политическа стачка в Самоков; организиран митинг — участват 6000 души.
- 15. I. 1921 г. — събрание в Самоков по случай годишнината от убийството на Карл Либкнехт и Роза Люксембург.
- 22. VIII. 1921 г. — открит акцията за помощ на гладуващите в Поволжието — Свещска Русия.
- 17. XI. 1921 г. — реч на Борис Хаджисотиров в Народното събрание в защита на Свещска Русия.
- 31. I. 1922 г. — в с. Рельово се провежда районна конференция на БКП.
- 19. III. 1922 г. — установена в Самоков Третата комуна с кмет Коста Кибаров.
- 26. III. 1922 г. — протестен митинг за изгонване армията на Врангел от България.
- 22. IX. 1923 г. — самоковският околийски революционен комитет обявява въоръжено въстание.
- 6. I. 1924 г. — първото след погрома нелегално комунистическо събрание.
- 1. V. 1924 г. — поклонение на комунисти и комсомолци на добрите места на загиналите септемврици в „Крива вада“.
- 1924—25 г. — възстановяване на организацията на партията и Комсомола и подготовка за ново въоръжено въстание.
- 20. V. 1925 г. — съдебен процес срещу комунисти в Самоков, Осъдени партийни и комсомолски дейци.
- 1925 г. — образувани организации на НРПС в Самоков.
- 1. 1927 г. — партийна конференция, избрано ръководство със секретар Асен Терзийски.
- X. 1929 г. — образувана организация и избран районен комитет на Работническата партия в Самоков.
- 1930 г. — учредена организация на РМС в Самоков.

Самоков все повече придобива нов, социалистически облик.

Снимка Надка ПОПОВА

Летопис на битки и победи

От страница 3

- 31. V. 1930 г. — основан в Самоков спортен клуб „Бенковски“.
- 1931 г. — в изборите за партийната организация гласуват 800 избиратели.
- 16. VIII. 1931 г. — на митинг в Самоков дадени поръчения на народните представители-комунисти.
- 1. V. 1932 г. — окаяно червено знаме в непосредствена близост до полицейския участък в Самоков.
- 1932 г. — в общинските избори от 10 съветници 5 са избрани от листата на партийната организация.
- 1932 г. — разкрита нелегалната организация на БКП в Самоков.
- 1932 г. — процес срещу ръководството на ремсовата организация.
- 1932 г. — основан в един от кварталите на града спортен клуб „Илич“ — на името на Ленин.
- III. 1933 г. — арестувани ремсисти, разпространявали лозунга във връзка с 50-годишнината от смъртта на Маркс.
- 8. III. 1934 г. — масова ученическа стачка с политически характер в самоковската гимназия.
- 27. III. 1937 г. — организирано от партий-

- ната и ремсовата организация Пушкиново утро в читалището.
- 1937 г. — съдебен процес срещу околийския комитет на партията.
- 1939 г. — създадена под ръководството и с участието на партийната и ремсовата организация кооперация „Производител“.
- 18. XI. 1940 г. — основана младежка кооперативна група в Самоков.
- 8. XII. 1940 г. — организирано младежко кооперативно утро — масова проява на партийната и ремсовата организация.
- 1941 г. — в концлагери са изпратени партийни и ремсови ръководители.
- 1942 г. — разкрита нелегалната организация на РМС в Самоков.
- VI-VII. 1943 г. — опит за основаване на партизанска група. Арестувани и осъдени са комунисти и ремсисти.
- VIII. 1943 г. — основан спортен клуб „Свобода“ като легална форма за работа на РМС в града.
- IV. 1944 г. — членове на ОК на партията се включват като партизани в Трънския отряд.
- VIII. 1944 г. — установена е връзка с партизанския отряд „Бенковски“.
- 9. IX. 1944 г. — установена е народната власт в Самоков.
- 5. XI. 1969 г. — открит Радиозавода (сега завод „Христо Ников“).
- 13. VI. 1970 г. — в Самоков се чествува тържествено с участието на др. Тодор Живков 60-годишнината на Самоковската комуна.
- 1. 1972 г. — навършват се 100 години от рождението на Борис Хаджисотиров.
- IX. 1972 г. — завършени реконструкцията и разширението на фабриката „Борис Хаджисотиров“.
- VI. 1975 г. — завършена реконструкцията на ВТК „Самоковска комуна“.
- 1. II. 1979 г. — учредителна конференция на общинската партийна организация в Самоков.
- 12. X. 1979 г. — чествуване на 80-годишнината на самоковската партийна организация. В тържествата участва др. Тодор Живков.
- 5. XI. 1979 г. — открит Домостроителния комбинат и новите корпуси на завод „Любчо Барънов“.
- 3. IV. 1980 г. — открита новата поликлиника в Самоков.
- 12. VI. 1980 г. — тържествено чествуване на 70-годишнината на Самоковската комуна.
- 16. IX. 1980 г. — чествуване 70-годишнината на пестник „Самоковска комуна“.
- 6. XI. 1980 г. — с 55 дни предсрочно е изпълнен петилетният план по всички качествени показатели в промишлеността, транспорта, строителството и търговията в общината.
- 19. XII. 1980 г. — открити кабинковата пъжена линия Боровец—Ястребец. През годината извършено огромно строителство в курорта.

1944 - 1981 г.

- X. 1944 г. — първата легална околийска партийна конференция.
- X. 1944 г. — основано ТКЗС в с. Поповице — първото ТКЗС в Софийски окръг.
- X. 1944 г. — изпращане на доброволци на фронта.
- 1945 г. — пренасяне на костите на загиналите в борбата с фашизма в Братската могила. Участва Васил Коларов.
- 1946 г. — пионери от Самоков гостуват на Георги Димитров.
- 23. XII. 1947 г. — в Самоковска околия са национализирани 58 индустриални предприятия.
- 25. XI. 1948 г. — околийска предконгресна конференция на партията. Избрани са 5 делегата за Петия конгрес.
- XI. 1949 г. — завършен е водопроводът „Пушката скала“ — Самоков.
- 26. VII. 1952 г. — пристига в с. Половяне първият комбайн в Самоковска околия.
- 8. IX. 1956 г. — открит изворът „Мекър“ — най-големият в страната.
- 6. IV. 1957 г. — открита МТС в Велчици бели.
- 22. V. 1961 г. — Юрий Гагарин — гост на Самоков.
- 1. I. 1962 г. — открито РП (сега завод) „Мусала“ в Самоков.
- 6. V. 1962 г. — др. Тодор Живков посеща на Самоков по случай деня на овчаря и пастиря.
- 20. IX. 1964 г. — открит ДИП (сега завод) „Владо Георгиев“.
- VI. 1968 г. — открит Завода за регистрационна техника.

В ИСТОРИЯТА ЩЕ ОСТАНАТ ИДЕАЛИСТИТЕ

С Никола Малничев, един от шестте септемврийчета, поспе тили през 1946 г. Георги Димитров, разговаряме на тема: как са съхранени традициите на РМС, верен помощник и пръв резерв на партията, в следветосептемврийския период?

— Другарю Малничев, какво трябва да имаме пред вид, когато се опитваме да характеризиращме днешното средно поколение?

— Идеята, която прегърнахме от детските години, ние получихме не само от книгите, а и непосредственото общуване с хората, които се бореа. Това е от особено значение за нашето израстване, за нашето формиране като личности.

Мен и другарите ми Девети септември завари 12-годишни. Възраст, когато можеш добре да почувствуваш атмосферата на антифашисткия период през 1942—44 г., когато фашизмът бе особено зъл и свиреп. Изнаме и непосредствени впечатления от трудностите. Гладували сме. Пред очите ни полицай са идвали да отвездат бащи и близки, обиски да правят.

— Естествено, всичко това е оказало твърде силно въздействие върху детските души. И как по-големите, партийните активисти са направлявали, ръководили детския ентузиазъм, жаждата за оказване на помощ, за изява?

— Това поколение, което си занима вече и около което разнахме, изнесе трудностите на следвоенния период. Спомятам си, наскоро след Девети в училище „Авксентий Велишки“ (днес „Самоковска комуна“) беше създаден първият отряд на септемврийчетата. И ние най-добре чувствувашме ентузиазма на комунистите в квартала. Тогава кварталите бяха среднища на много богат идеи и организационен живот. Чрез кварталните отечественофронттовски и партийни организации се осъществяваше голяма част от политиката на партията в социалната област.

Тогава бих в една детска група на два-три квартала. Ние живеехме с живота на квартала. Изпълнявахме най-различни поръчения. Те бяха за нас израз на голямо доверие. Дърва събирахме, цехехме, разнасях вестник „Работническо дело“ на цяла група стари комунисти. Така влизашме в непосредствен допир с партийните активисти.

— Вне, навярно, вече сте се чувствували ремсисти?

— Разбира се. В РМС по устава приемаха от 14 години, но аз, макар малък и дребничък, се имах за ремсист. Все с големите хора ходехме. През 1945—46 год. изборите бяха особено тежки. Водех се в голяма класова борба, особено с опозицията. Ние, децата, се земахме с най-дребните поръчения. Дежурирах в клуба, по цели нощи варих брашно за лепило, разлепвахме афиши, разнасяхме словото на партията. Беше време на едно себеотдаване, на една мобилизация на нерви, идеи и полни!

— На кой момент бихте се спряли от тогавашната дейност на младежкото ръководство, още повече, че имате богата база за сравнение?

— Може би на голямата връзка с младежта, с населението. Наястина, по-малко би

ха големите и шумни мероприятия. Но много какво бе застъпено на работата с хората.

През 1946—50 г. имаше остри класови събития и кипеше напрегната политическа борба. Околийският комитет на РМС събираше най-добрите ремсисти и ги изпращаше по селата. Там участвувахме в предизборната работа — агитирахме младежите до късно вечер, преспивахме често по пейките, а на сутринта — от автобуса право на училище. Освен това участвувахме и в самата работа в гимназията. Правехме младежки агитки. Нелисан лозунг по това време беше: „Всяка събота и неделя — на село!“ От града се организираха занаятчийски — обушарни, шивачни и други, и отиваха да помагат на село. Вижте каква връзка! Бащите ни с чукове, с тесли отиват по цял ден да работят безплатно на село. Ние пак изнасяме програми. И най-интересното — бяхме много добри ученици!

Така е, живата работа с хората там, където живеят и се трудят, трябва да е сърцевината на младежката, на партийната работа. По този път ние не се създавахме като хора с обществено чувство, с нюх към обществената работа, към работата с хората. И когато станах първи секретар на Околийския комитет на ДСНМ (1956—58 г.), непосредствената работа с младежите заемаше по-голяма част от времето ми. От комитета ние лично познавахме младежките секции и бригади в предприятията. Ходехме при тях на дружески разговори. Отивахме и на полето, носим знамето на сървенците в сървенския окръг.

— Явно, надделява личният пример на ръководителя. А как вне разбрахте най-ценното в отношенията с хората?

— Ние самите имахме много обаятелни ръководители. Те просто бяха наши по-големи другари — Велчо Велчев, Иван Илиев, Милка Замезва, Любен Пращков, Донка Кадарова и много, много други. Тогава те ни бяха и първите пионерски и ремсови ръководители. Ходехме спокойно при тях. Те ни веха непрекъснато с нашето ежедневие. Бяха обаятелни с живота си. Всеотдайни, чисти души. Бяха 18—20-годишни, а ние 12—14. Те се вгледа в духовно, и физически в нашия живот с личния си пример.

Идеализмът, безпределната вяроност на идеите на партията — това бе същността на съществуването ни, смисъл и съдържание на живота. Бяха изоларани случаите на лично устройство, на карьеризъм, на службогонство. Тогавашната младеж бе много чувствителна към такива прояви. И жестоко реагираше срещу тях. Аз, например, не съм чул баща ми да говори, да спомине никога: „Е, такъв ще станеш!“ или „Това ще си направя“. И си мисля, че в историята ще останат именно те, идеалистите!

Разговора води
Надка ВАРДАРОВА

1300
ГОДИНИ
БЪЛГАРИЯ

Интересно име наистина — Злокучане. Има най-различни предположения и обяснения за неговия произход.

Едни го свързват със злате кучета, с които се е славело селото едно време.

Други — с бяла, наречена зло куче, която растяла в земите наоколо.

Трети се опрели на думата злак (тресавище).

Но дали има нещо вярно във всички тези хипотези?

Хубаво е отдалече селото!

Накацало по хълма, обградено от зеленото на ниви и ливади. А в нозете му е Искърят. Широко, спокойно. И той — в зелено обкръжение. Край разлятата вода на реката винаги има коне. Като на картуса са — пряснати на зеления фон, с тънки нозе, навели шии към трепата. Дохато вълнува, си спомних за тях. Внушават все щане за спокойствие, сила, увереност.

Сварих злокучанци дан след големата градушка. Беше усилено време — коситба. Едва бяхме пристигнали модулната бригада на АПК-то, едва бяха започнали да идват бригадери от шефското предприятие. А тревата — унъртжна от природната стихия. Само косата — в тя трудно — може да си проправи път през увлетените стъбла. Косачките са непригодни за таква работа. Осемстотин денара чакане не минава, а грижовен ръле. Сърце на стопа или трябва да има, та да усе тиш болката от времето, което тече; от тревата, която зрее с издънните шивузи, от дъжда, който, ако е полезен за картофите и боба, е нелюбен за околното.

Напрегнато.

Управителят на производствени участък и агроном, сутринта Васил Манев имаше много работа. В стопанския двор жените от полска бригада бяха опрели ниви и гребли на оградата в отпакване. Косачките един след друга шумно се отправиха към полето. Кметът само минаваше през кметството — после параваше косата. А бригадата на механизаторите — едни от най-добрите в МТС — Белчан, стояше без работа от двадесетина дни. Един ден бяха косили на ръка. Друг бяха извикали напразно за сита жироле в Доспей. Трети бяха зарали пшеница. А фронт за пшениска работа на машините нямаше.

— Излъгали са ни — казва Христо Гюров. — Щом стоиме без работа — значи не сме от най-добрите. Едно време бях сам с трактора на село. През деня — сеп, през нощта — балрам. А сега в най-усилено време — без работа.

И разговорът не потръгна. Къде ще говориш за минало време, къде ще хвалиш с това и онова, щом коситбата отдавна трябва да е преполовена, жътва в застига, а ти се чудиш с какво до се запазили, та да не са ти празни ръцете. (По-късно ще срещнем Вlado, пак от механизаторите, явил трактора, прикачил ремаркет, тръгнал към полето. Настроението му — друго, усмихна се. „Сега, вака, синмай!“)

За механизаторите Васил Ма-

Селото, наречено Злокучане

нев каза: „Отдавна работят за едно, познат работата си, добри са. Механикът е по-отекоро, но и той си разбира от работата“. Какво ще кажат механизаторите за управителя не сме питали, но като се свиимаха, рекоха: „Без агронома няма да се свиимае. С него!“

Млад е Васил Манев. Първо разпределя работата, после спешно трябва да отиде на съвещание в АПК. Промъкнаме се между задачите му, та да поговорим. Все набързо, все на кратко. Тринадесет-четиринадесет култури се септ по злокучанското поле. Основните са лозята, картофите, пшеницата — най-много в Самоковски район тук расте пшеница.

Първи завършила септбата. Посевите били в добро състояние. Радвали ни се и бяхвали хубава реколта, а дошла градушка. За пшеницата. За картофите. За лозята. За фуражното зеле. Ний-вече за него. Другите площи са засегнати частично. Ако се вземе процентно, най-добре все пак е пшеницата.

Жътвата приключва за десетина дни. За прибирането на друга реколта понагат ученици от училище „Самоковска комуна“, помага шефското предприятие — завод „Любчо Баранов“.

„Агроном, мисля си, какво ли те държи тук, на злокучанска земя, какво ли противостоят на притеглянето на родното ти старозагорско поле? Нали там е по-леко. Друго е да береш грижите на три-четири култури,

По линията „младост — младост“ свързваме Васил Манев със злокучанските комсомолци. Едините — дружественото бюро, бяха обещали да дадат десет дни в кооптбата. Другите — просто работещи в града, се бяха върнали към косите като бригадери.

Горещо. Свиетене на коси. Сладък дъх на окосена трева. И макар другите проблеми да са повзгласани настрана, за щото са и по-трайни, те не престават да съществуват. У хората са. Митко Манолов, например, носи проблемите на читалището — той е негов пред-

Комсомол, младежите работят в смяковските предприятия. Мисли се за освобождаване на някои от тях от организациите и предприятията, за да има село по-силна комсомолска организация. Секретарят на Комсомола Христо Янакиев очаква с това да се решат и други проблеми, животът на комсомолците да се разнообрази, да помогнат те и за издигане на културния живот в селото на по-високо равнище.

Полето е станало работен кабинет за всички. И на кмета Георги Стойнев казахме там „Лека работа“. Но оня, офи-

търговията и изобщо — новото и хубавото в селото. Всеки ги вижда — и ние ще ги видим; Но истинното ни поставя не един проблем, който трябва да решаваме.

Ако сега нямаме двадесет парцела, аз съм сигурен, че догодина ще нямаме двадесет нови къщи и двадесет млади семейства в тях. Но няма. Този проблем е най-важният. Опитвали сме се да го решаваме, но засега резултат няма.

Другият е станал вече пословичен — за подата. Заложили сме изграждането на резервоар — надяване се в скоро премет да приключи.

Още — телефонът, който виждате пред нас, е единственият в селото, но в момента и

Механизаторите: „От 20 години сме заедно...“

Ще пороботят мъчялничко жените от полска бригада, а после песен ще огласи полето.

друго — на четирнадесет-петнадесет. И животновъдството си иска своето.

Животновъдството, казва Васил Манев, е добре. Овцефермата през миналата година беше на едно от първите места, през първото тримесечие имаше флагче — втори в окръга. Гледат си работата овчарите. Не са от овчери е оше Ангел Кръстев, Любен Околски, Георги Стойлов, Веселин Порданов.

И краварите са опитни. Латинца Стоянова, Славка Любецова, Славка Стоянова работят още от основаването на стопанството. Нов краварник се строи сега — до края на годината ще го завършат. Половината от кравите ще имат ново жилище, другата половина — в околство. Лошото е, че няма паша. Горското стопанство си изпъля нява плана и залесява, а за млякото — и за него си има план, но той се изпълнява, ако животните имат храна.

Какво още научихме от тебе, агроном? Че ти тежи не работата, а мисълта, че тя сигурно може да се върши и по-добре. Ако имаше възможност да се звоняваш с повече новост, ако можеше да ги привагаш без да страда планът, ако... Нека да не изброяваме всичките „ако“, а да се надяваме, че ръководството на АПК — Самоков ще се справи, например, с въпроса за повишаване квалификацията на агрономите, защото не ще и дума, от това са заинтересовани всички.

Разговорите. Оказва се, че център на културната дейност в селото е не читалището, а... гостилницата. Там се провеждат събрания и празнични вечери, там изнасят концерти и представления гостуващите покая кога състави.

Причината е проста: гостилницата е най-широкият салон. Читалището е една стая с маса и няколко дървени пейки — едновременно културен клуб, библиотека, кинозалон, би могло да бъде и релетнионна зала. Всичко! Подредено е, но е неуютно тясно, отдавна неремонтрано и небондисано. Чудно ли е, че хората не се събират там? Никак. Още повече, че няма кой да ги събере.

И в комсомолския клуб все още няма живот. Клубът засега е просто празно помещение, чието най-ценно обзавеждане е един радиояврат. Изградено е териториално дружество на

той не работи. Ако сега се залази, да речем, кметството, ще изгорим, без да се мога да се научат в противопожарната охрана. В същото време за Драгошиново за втори път се прекарва телефонен кабел. Би могло той да е такъв, че да поеме обслужването и на двете села.

За хората мога да кажа три неща: изключително добри, трудолюбиви и честни. И сега, в прибирането на селото в тази тежка обстановка се разчита на тях. А работа има много — особено през лятото. Стават преди изгрев слънце, за да могат да се справят с всичко — и с грижите за личното стопанство, и със задълженията към обществото.

Хубаво село. Накацало по хълма, потънало в зеленина. Може би това е дало повод на някого да го нарече „малкото Търново“. Виждали ли сте мрянуци в гората?

Отдалече забелязваш само купчината, изникнала на някоя слънчева поляна и чак когато се приближиш, разбираш, че чувството ти за спокойствие е дълбоко. Чак тогава разбираш, че има живот и то — или релет, трудов живот.

Така е и със селото.

Отначало виждаш белите къщи, Искърят — синя ница в подножието на хълма и нищо друго. Но приближиш ли се, ще видиш, че Искърят от любов ли, от яд ли, ръфа основите на хълма, коне пасат край водите му, многобройни стада овце и крави излизат сутрин и се връщат вечер в селото.

А хората?

Хората със своите широки души си кажат с естествеността. Като оная била паметна плоча в горичката край пътя, на която е изписано името на Борис Христова — горският надзорник, останал след себе си седем хиляди денара гори. Десетилетие вече не се чуват стъпките му по злокучанските пътеки, но името му се помни, а горите — шумят. Такива хора като че носят върху плещите си самия живот. И ако някога не можеш да им помогнеш, тогава една хубава дума никак не е излишна, едно „На добър път, хора!“ винаги е на място.

— Втори мандат съм кмет, Всеки на мое място би ми показал асфалтираните улици, новите къщи, новия комплекс на

Преди началото

Надежда ГЕОРГИЕВА
Николай ДЖИМБОВ

От векове — за векове

Днес името на Георги Димитров, забележителна силна българския народ, е широко известно на жителите на Кострома. В града един район, едно училище и една улица носят името на Димитров. Работата е не само в обикновените симпатии към революционен-интернационалист.

1937 година. В Съветския съюз се подготвят изборите за парламент — Върховния съвет на СССР. Първите избори в страната на победилния социализъм. И когато през октомври започват предизборните събрания, участниците в 29-хиляден митинг на трудещите се от Костромския изборителен окръг посочват за свой кандидат генералния секретар на Коминтерна Георги Димитров. В обращение към него, прието от участниците в митинга, се казва:

„С най-голяма радост ще гласуваме за вас, защото ви познаваме като страстен революционер, отдаващ своите сили и енергия в борбата за делото на работническата класа, за победата на пролетарската социалистическа революция...“

В биографичната справка и в други публикации, свързани с изборите, се подчертава, че Г. Димитров неизменно е бил член на ЦК на БКП. В течение на много години е вземал участие в работата на Комунис-тическия интернационал. И тук, на този отговорен пост, генералният секретар на Изпълкома на Коминтерна е „водил упорита, немурна борба за укрепване на братските комунистически партии, за обединяване на трудещите се от целия свят в единен фронт за борба против фашизма и войната“.

Костромчани помнят страстните речи на Г. Димитров на Лайпцигския процес в Германия, където обвиняемият се превърна в страшен и опасен обвинител на фашизма.

В Кострома, която по това време е районен център, Георги Михайлович Димитров пристига на 9 декември, в навечерието на изборния ден. На срещата си с изборителите в градския театър произнася реч, ко-

ято продължава час и половина. Има в нея такива думи:

„Що се отнася до мен лично, като съветски изборител и ваш кандидат за депутат, можете да не се съмнявате, че аз ще бъда и завинаги честен войник

Писмо от
града-побратим

на пролетарската революция и ще остана до края на своя живот верен на великата партия на Ленин...“

И той удържа на своята дума. Това потвърждават фактите. За това говори и бившият член на окръжната изборителна комисия Илия Баталов, с когото се срещнах тези дни в Кострома:

— Удостоверението за първи депутат на Кострома име връчихме на Георги Димитров в Москва, в новото здание на

Коминтерна. Помня, че пристигнахме тук с целия състав на комисията — седем души. Посрещия ни секретарят, а скоро дойде и самият Георги Михайлович. Прие ни в работния си кабинет. Заедно с удостоверение-то ми му предадохме и по-ръченията на изборителите. Едно от тях ми беше особено близко като зам.-директор на ТЕЦ — отнасяше се до подобряване на енергоснабдяването в Кострома. Възможностите на електростанцията с мощност 13 хиляди каловата бяха изчерпани и отсъствието на друг източник за енергоснабдяване за държаше развитието на градската икономика. Въпросът беше скоро решен — с построяването на електропровода Нерехта — Кострома.

Както показват архивните документи, депутатът Г. М. Димитров се ятзовава и на други молби: за строителство на канализация и водопровод, на жилища, за реконструкция на

електрическата мрежа и други.

... До 1945 година, до връщането си в България, Георги Димитров изпълнява задълженията си на депутат във Върховния съвет на СССР. Участва в решаването на извънредни въпроси от развитието на икономиката и културата на древния волжски град. Сега, минавайки край държавния драматичен театър „А. Н. Островски“, хората обръщат поглед към мемориалния плоча. Под барелефа са изписани думи:

„В това здание на 8 декември 1937 г. произнесе реч пред изборителите Георги Димитров, велик син на българския народ, забележителен деец на международното комунистическо движение, голем приятел на Страната на съветите“.

Това е един от безчетните разностранни дружески връзки на Кострома с България, с града-побратим Самоков. Връзки, които продължават да крепнат и се развиват.

Павел БЕДОВ,
член на идеологическата комисия на Димитровския район на КПСС в Кострома

Празници на футбола

Двата футболни мача от турнира „1300 години България“, играни в нашия град, са вече история, но те се превърнаха в истински празници на футбола.

Отборът на „Левски-Спартак“, с много нови попълнения, все още в подготвителен период, трябваше да се пребори с „Динамо“ — Минск — отбор, играещ в елитната група на Съветския съюз, чието първенство е в разгара си. Но гостите, не възстановени от дългото пътуване, не се оказаха сериозна преграда за своите, при които точно повзвиза навесоха голите удари. Резултатът се движеше така: 5 мин. — 0:1 (Кубишев), 9 мин. — 1:1 (Чавдаров), 32 мин. 2:1 (Денчев), 34 мин. — 3:1 (Вълчев), и 89 мин. — 4:1 (Курдов). Резултат — 4:1 за „Левски — Спартак“.

Състави: „Левски — Спартак“ — Делчев, Николов, Балевски, Петров, Гринчаров, Барзов (75 мин. Станчев), Некрецов, Чавдаров, Вълчев, Спасов, Денчев (73 мин. Курдов). „Динамо“ — Минск — Кубрико, Янушевски, Головин, Павлов, Румбутис, Поляков (50 мин. Ва-

нюшкин) Сокол, Пудиншев, Мелников, Белов, Василевски, (46 мин. Гурниович).

По време на мача ЦСКА „Септемврийско знаме“ — „Динамо“ — Минск, който се игра на 27 юли, се изляна дъжд, теренът беше тежък, топлата — непослушна и двата отбора бяха силно затруднени. Но сега на терена видяхме един друг „Динамо“ — непримерен, борбен, техничен, резултатен, който победи с 2:1. Головете: 9 мин. 1:0 (Здравков), 52 мин. — 1:1 (Гурниович), 57 мин. — 1:2 (Сокол).

Състави: ЦСКА „Септемврийско знаме“ — Велинов, Безински, Д. Димитров (69 мин. Н. Младенов), Томанов, Г. Димитров, Ишев, Попчев (58 мин. Ал. Димитров), Ст. Младенов, Джевизов, Здравков (65 мин. Марков), Велков. „Динамо“ — Минск — Кубрико, Янушевски, (46 мин. Сокол), Курнешин, Павлов, Головин, Белов, Мелников (60 мин. Потков), Пудиншев, Кобренков (46 мин. Румбутис), Гурниович, Василевски,

Любомир БОРИСОВ

— Здравей, слънце!

Младен КАТРАНДЖИЕВ

Добре дошли в хижа „Чакър войвода“!

„Варненска пионерска група от училище „Митко Палаузов“ има щастието да престои два дни в малката уютна и красива хижа „Чакър войвода“. Най-сърдечно благодарим за всичко на персонала, който с неуморния си съзнателен труд създава най-благоприятна обстановка за весело и приятно прекарване в хижата“.

„Ще отнесем в нашия слънчев морски край спомена за гостоприемството и топлините грижи на хижарите, тяхната сърдечност и любовта, с която са се постарали хижата да приюти на истински дом“ — група за екскурзионно летуване — Варна.

„Сърдечно благодарим за топлиното гостоприемство“ — група за екскурзионно летуване — Сливен.

„Нека пожелаем на целия персонал много здраве и семейно щастие, за да посрещат така

всички групи“ — група за екскурзионно летуване — Пловдив.

Това са само извадки от книгите за впечатления. Още много благодарности, още много думи на признателност могат да се прочетат там. И те не са по-малко силни от цитираните.

Благодарност — за какво? На пръв поглед е ясно. Но нека потърсим корените, защото тя е широк, резултатът на нещо по-трайно.

От три години стопани на хижата са Влия и Павел Спасови. Малко по-млада е дружбата на хижата със СД „Търговица“, СП „Благоустройство и комунално стопанство“ и Хлебопекарница в Самоков. Инициативност, отзивчивост и разбиране са си подали ръка. Създадени са отношения на сътрудничество, на приятелство, ползата от които, ако ставаше дума за икономиката, бихме из-

разили с модерния термин „мултипликативен ефект“.

За какво става дума? Първо — за хижата. Има топла вода и цветен телевизор. Стените са облепени с талети. Шумът от стълбите заглъхва в мовет. Дори един бегъл поглед говори за явно благосъстояние.

Второ — за колективите на трите предприятия. В планината имат един свой дом, а който винаги са добре дошли. Така се организират чествувания, събрания, тук може да се почива в приятна обстановка.

Трето (не по значение!) — акцентира се масовият туризъм. Би могло да се изброява още, да се каже, че нараства по токът от гости, че годишният плащ на хижата вече е изпълнен — закономерен резултат от уютната обстановка, в не помалка степен — от гостоприемството на домакините. Сливенска група за екскурзионно ле-

туване е записала: „Грейналата усмихна по лицата на персонала ни предвещаваща приятна почивка и действително не се излъгахме“.

Хижарите имат свой ръководен принцип, изразен от Влия: „Като си обичаш работата — ще си я гледаш!“. От Павел: „Като правяш нещо, трябва да ти хареса. Иначе как ще хареса на другите?“. От двамата: „Не трябва да чакаш, трябва да действуваш, да търсиш, за да постигнеш нещо.“ Сигурно с тези мисли сами са изнесли на хижата дървения материал за ламперията в столовата, самп са я направили. Обич и стремеж към красота се чувства навсякъде — и в съгнатите на „лодка“ одеяла, освежени от бялото на чаршафите, и в реда и чистотата в хижата дори в ден като днешния, когато там гостуват 32 деца.

Чудно ли е тогава, че през

миналата година хижа „Чакър войвода“ е обявена за образцов, че през тази година участва в съревнованието, посветено на 1300-годишнината на България?

Нека погледнем към „Чакър войвода“ и през последна на дългогодишния турист, чест гост на хижата, директора на СД „Търговица“ — Самоков Христо Сичанов:

— Много важно нещо са хората, които те посрещат и изпращат. От тях зависи дали ще ти се иска да се върнеш пак или не. Тук в сравнение с други места е запазена и дестинността на природата, чисто в тях е насокото. И още нещо: могат да се направят различни преходи — до Заврачница, Грънчар, Мусала, Саръвошки те езера, Благата вода, Темното езеро, Маричините езера.

И така, заедно с хижарите нека кажем: „Добре дошли в хижа „Чакър войвода“!“

Н. ВАСИЛЕВА

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА: 2000 Самоков, бул. „Борис Хаджисотиров“ 6. Телефони: главен редактор — 23-73, отдела „Икономически“, „Селскостопански“ и „Култура и образование“ — 23-83, отговорен секретар, отдела „Обществено-политически“ и „Социалистически бит“ — 23-66.

Дежурен редактор: Надка ВАРДАРОВА